

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 7. maijā
(OR. en)

8830/24

CONUN 100
ONU 52
DEVGEN 54
ACP 44
COAFR 144
COLAC 52
COASI 62
COEST 243
CLIMA 164

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2024. gada 7. maijs
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par mazajām salu jaunattīstības valstīm (<i>SIDS</i>) – (Padomes secinājumi – 2024. gada 7. maijs)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par mazajām salu jaunattīstības valstīm (*SIDS*), kurus Padome pieņēma 4021. sanāksmē 2024. gada 7. maijā.

Padomes secinājumi par mazajām salu jaunattīstības valstīm (*SIDS*)

1. Eiropas Savienība (ES) un tās dalībvalstis atzinīgi vērtē 4. starptautiskās konferences par mazajām salu jaunattīstības valstīm (*SIDS*)¹ sasaukšanu 2024. gada 27.–30. maijā Antigvā un Barbudā. Temats “Iezīmējam kursu uz noturīgu labklājību” ir ļoti relevantu gan *SIDS*, gan ES. ES pauž gandarījumu par to, ka 2024. gads ir pasludināts par *SIDS* starptautisko gadu, sniedzot būtisku iespēju iekļaut *SIDS* dimensiju starptautiskajā darba kārtībā.
2. ES ir pastiprinājusi partnerību ar *SIDS* politiskā līmenī, kā arī ar pilsoniskās sabiedrības un uzņēmumu pārstāvjiem. ES ir pilnībā apņēmusies attīstīt sadarbību ar Mazo salu valstu aliansi (*AOSIS*) un tās Biroju, ko pašlaik vada Samoa.

---

¹ 39 valstis: Antigva un Barbuda, Bahamu Salas, Barbadosa, Beliza, Kaboverde, Komoru Salas, Kuka Salas, Kuba, Dominika, Dominikānas Republika, Fidži, Grenāda, Gvineja-Bisava, Gajāna, Haiti, Jamaika, Kiribati, Maldīvija, Māršala Salas, Mikronēzijas Federatīvās Valstis, Maurīcija, Nauru, Niue, Palau, Papua-Jaungvineja, Samoa, Santome un Prinsipi, Singapūra, Sentkitsa un Nevisa, Sentlūsija, Sentvinsenta un Grenadīnas, Seišelas, Zālamana Salas, Surinama, Austrumtimora, Tonga, Trinidāda un Tobāgo, Tuvalu, Vanuatu. Apvienoto Nāciju Organizācijas reģionālo komisiju 18 asociētās locekles: ASV Samoa, Angilja, Aruba, Bermudu Salas, Britu Virdžīnu Salas, Kaimanu Salas, Kirasao, Gvadelupa, Guama, Martinika, Montserrata, Jaunkaledonija, Ziemeļu Marianas Salu Sadraudzība, Francijas Polinēzija, Puertoriko, Sentmartēna, Tērksas un Kaikosas Salas, ASV Virdžīnu Salas.

3. Izšķiroša pozīcija ir Karību jūras reģiona, Klusā okeāna, Atlantijas okeāna, Indijas okeāna un Dienvidķīnas jūras salu valstīm. Tā kā tās pārsvarā ir mazas ģeogrāfiski un iedzīvotāju skaita ziņā, jebkurš satricinājums var radīt nesamērīgas, pat eksistenciālas sekas to sabiedrībai, ekonomikai un kultūrai, jo īpaši sievietēm un meitenēm, kā arī citiem neaizsargātās situācijās, piemēram, pirmiedzīvotāju tautām un vietējām kopienām. Tā kā tās ir salas, kas bieži vien ir zema reljefa un attālas salas, tās ir īpaši pakļautas nelabvēlīgajai ietekmei, ko rada ekstremāli laikapstākļi un lēnas norises notikumi, kas saistīti ar klimata pārmaiņām, piemēram, jūras līmeņa celšanās un sālsūdens intrūzija. SIDS ekonomika, mikroklimate regulēšana, kultūra un atpūtas joma ir vēl vairāk atkarīga no okeāna nekā citās valstīs. Tāpēc tās ir ārkārtīgi neaizsargātas no ietekmes, ko rada klimata pārmaiņas, nenodrošinātība ar pārtiku un uzturu, jūras piesārņojums, jūras bioloģiskās daudzveidības zudums, saldūdens resursu samazināšanās, pārtuksnešošanās, piekrastes erozija, zemes degradācija un nelegālas, neregistrētas un neregulētas zvejas aktivitātes.
4. Lai gan *SIDS* ir priekšplānā, šie jautājumi ir izaicinājums un atbildība visām ANO dalībvalstīm, kuras 2023. gada septembrī pulcējās IAM samitā, lai atkārtoti apstiprinātu savu “apņemšanos efektīvi īstenot Programmu 2030. gadam un tās IAM (ilgtspējīgas attīstības mērķus) un ievērot visus tajā ietvertos principus”. ES ir apņēmusies atbalstīt darbu šajā virzienā. ANO dalībvalstis arī apsvērs konkrētos izaicinājumus, ar ko saskaras *SIDS*, Jūras līmeņa celšanās samitā, kas notiks 2024. gada septembrī, un nākamajā ANO Okeānu konferencē 2025. gada jūnijā.
5. ES atzīst *SIDS* lomu pozitīvu norišu vadībā, jo īpaši cīņā pret klimata pārmaiņām un vides aizsardzībā. *SIDS* ir bijušas priekšplānā globālu vides krīžu risināšanā, piemēram, savos ūdeņos izveidojot “aizsargājamas jūras teritorijas”, tādējādi atjaunojot dzīvotnes un aizsargājot bioloģisko daudzveidību, kā arī nodrošinot ilgtspējīgu zilo ekonomiku. *SIDS* ir arī bruģējušas ceļu iekļaujošākai klimatrīcībai, politikas satvariem un spējām.

6. 2014. gada SAMOA (*SIDS* Paātrinātas rīcības kārtības) vadlīnijas ir nodrošinājušas skaidru rīcības satvaru 15 prioritārajās jomās. ES cer sadarboties ar *SIDS*, lai īstenotu prioritātes, ko noteiks Antigvā un Barbudā. Laikposmā no šā brīža līdz nākamajai konferencei (2034. gadā) ir vajadzīga mērķtiecīga un noturīga rīcība.
7. ES atzinīgi vērtē ierosināto daudzdimensionālo neaizsargātības indeksu (*MVI*) un aicina to ātri apstiprināt, jo *SIDS* saskaras ar attīstības izaicinājumiem un neaizsargātību, kas nepietiekami atspoguļoti kopējos nacionālo ienākumu indeksos, piemēram, IKP un NKI uz vienu iedzīvotāju. Vācot vairāk un dezagregētus datus, *MVI* būtu jānodrošina labāka izpratne lēmumu pieņemšanai. ES mudina visas attīstības iestādes izmantot šo jauno rīku, lai savā analīzē un rīcībā labāk integrētu neaizsargātības faktorus. ES cer sadarboties ar visiem saviem partneriem, lai nodrošinātu, ka tiek atzītas un apmierinātas jaunattīstības valstu īpašās vajadzības.
8. ES atzinīgi vērtē ANO Ģenerālās asamblejas 2020. gada 21. decembrī pieņemto rezolūciju par “četrus gadus visaptverošo politikas pārskatu par operatīvajām darbībām Apvienoto Nāciju sistēmas attīstībai” un ir gatava iesaistīties sarunās par nākamo pārskatu, lai nodrošinātu, ka ANO attīstības sistēma turpina pastiprināt atbalstu *SIDS*.

9. ES un tās dalībvalstis ir apņēmušās uzņemties konstruktīvu lomu pirms 4. starptautiskās konferences par *SIDS* (*SIDS4*), tās laikā un pēc tās attiecībā uz prioritātēm, kas noteiktas noslēguma dokumenta projektā. Šajā nolūkā tās turpinās sadarboties ar partneriem, kas arī apņēmušies strādāt *SIDS* labā, jo īpaši ar Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāra vietnieku un vismazāk attīstīto valstu, jaunattīstības valstu bez izejas uz jūru un mazo salu jaunattīstības valstu augsto pārstāvi, kā arī ar ANO Ekonomikas un sociālo lietu departamentu. ES atzinīgi vērtē to, ka ANO Attīstības koordinācijas birojs (*DCO*) 2021. gada oktobrī izveidoja rezidējoša koordinatora biroju un Apvienoto Nāciju Organizācijas Mikronēzijas valstu jautājumu darba grupu, kas aptver Mikronēzijas Federatīvās Valstis, Kiribati, Nauru, Palau un Māršala Salas. ES atzinīgi vērtē ANO *SIDS* partnerību koordinācijas komitejas darbu partnerību veicināšanā. Ņemot vērā *SIDS* daudzveidību, svarīga ir arī sadarbība reģionālā līmenī un ar *SIDS* reģionālajām organizācijām.

10. ES pauž lielu atzinību par ciešo partnerību ar *SIDS* ANO sarunās par klimatu. ES augstu vērtē *SIDS* kā svarīgus partnerus jautājumā par to, ka tiek akcentēta vajadzība pēc tūlītējas, steidzamas un paātrinātas rīcības, kā uzsvērts *IPCC*, *IPBES* un *IRP* ziņojumos. ES atzinīgi vērtē *COP28* lēmumu par globālo izsvēršanu (*GST*). ES un tās dalībvalstis cieši sadarbojas ar *SIDS*, lai sasniegtu *COP28* rezultātus, tostarp virzīšanos prom no fosilajām degvielām energosistēmās taisnīgā, sakārtotā un vienlīdzīgā veidā, paātrinot rīcību šajā kritiskajā desmitgadē. ES un tās dalībvalstis turpinās stiprināt sadarbību ar partneriem, izstrādājot un īstenojot vērienīgus nacionāli noteiktos devumus (NND), kas efektīvi pievēršas saistībām, kuras uzņemtas *GST*, tostarp visu ekonomiku aptverošiem emisiju samazināšanas mērķrādītājiem, kas pieskaņoti globālās sasilšanas ierobežošanai līdz 1,5 °C, kā arī īstenojot uzlaboto Limas darba programmu. ES atzinīgi vērtē lēmumu par jaunu finansēšanas mehānismu iedarbināšanu, tostarp fonda izveidi, lai palīdzētu jaunattīstības valstīm, kuras ir īpaši neaizsargātas pret klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi, reaģēt uz zaudējumiem un kaitējumu. ES un tās dalībvalstis ir apņēmušās sniegt ievērojamu atbalstu minētajam fondam, kā arī esošajiem finansēšanas mehānismiem, kas atbalsta valstis, kuras ir īpaši neaizsargātas pret klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi, reaģēšanā uz zaudējumiem un kaitējumu. ES ir apņēmusies cieši sadarboties ar partneriem, lai paātrinātu zaļo pārkārtošanos un gūtu labumu no tās un atbalstītu globālo saistību īstenošanu. ES ir pārliecināta par atjaunīgās enerģijas, tostarp jūras atjaunīgās enerģijas, potenciālu okeānā balstītai ekonomikai un citām ilgtspējīgai attīstībai nozīmīgām jomām. ES mudina G20 dalībvalstis uzņemties vadību šajā ziņā, jo tās rada gandrīz 80 % no globālajām emisijām un tām ir būtiska loma vides izaicinājumu risināšanā.

11. Izmantojot savas zaļās partnerības un sadarbības palīdzību, ES atbalsta *SIDS* Kuņminas–Monreālas globālā biodaudzveidības satvara īstenošanā. Mūsu viedokļi saskan okeānu aizsardzības un atjaunošanas jautājumā, tostarp, nodrošinot Nolīguma par bioloģisko daudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas (*BBNJ*), ātru ratificēšanu, stāšanos spēkā un īstenošanu un gatavojoties vērienīgajām saistībām ANO 3. Okeānu konferencē, kas notiks Nicā 2025. gada jūnijā. ES un tās dalībvalstis atzīst, cik svarīga ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencija (*UNCLOS*), kas nodrošina tiesisko regulējumu, kura ietvaros jāveic visas aktivitātes okeānos un jūrās. Visas ES dalībvalstis kopīgi atbalstīja ANO Ģenerālās asamblejas Rezolūciju 77/276, kurā lūdza Starptautiskās Tiesas konsultatīvu atzinumu par valstu saistībām attiecībā uz klimata pārmaiņām. ES arī cieši sadarbosies ar *SIDS*, kuru iztiku īpaši ietekmē piesārņotība ar plastmasu, lai līdz 2024. gada beigām noslēgtu sarunas par vērienīgu starptautisku juridiski saistošu instrumentu, lai izbeigtu šo postu. ES un tās dalībvalstis uzsver to, cik svarīgi ir līdz 2030. gadam panākt zemes degradācijas neitralitāti, un atzinīgi vērtē *UNCCD COP16* Saūda Arābijā kā brīdi, lai paātrinātu valstu un globālo rīcību zemes atjaunošanas, augsnes veselības, noturības pret sausumu un zaļās pārkārtošanās jomā.
12. Vienlīdzīga piekļuve labumiem, ko sniedz digitalizācija, sabiedrības digitālā pārveide, zinātne, tehnoloģija un inovācija, kā arī vienlīdzīga un kvalitatīva izglītība sniedz lieliskas izredzes veicināt iekļaujošu sociālekonomisko attīstību, tostarp, paplašinot tirdzniecību, lai pārvarētu attālinātības negatīvo ietekmi; tas var arī palīdzēt noteikt, īstenot un pārraudzīt vērienīgus NND un atbalstīt pielāgošanos klimata pārmaiņām. ES un tās dalībvalstis strādā, izmantojot Digitālās attīstības centru (*D4D Hub*), lai veicinātu dialogu ar partnerreģioniem, tostarp Karību jūras reģionu un Klusā okeāna valstīm, nolūkā sekmēt cilvēkcentrētu un ilgtspējīgu digitālo pārveidi.

13. ES un tās dalībvalstis atbalsta pašreizējos centienus reformēt starptautisko finanšu arhitektūru un daudzpusējās attīstības bankas, pamatojoties uz Parīzes Cilvēku un planētas pakta (4P) ceļvedi un Bridžtaunas programmu 2.0. Mēs ceram uz diskusijām par reformu, tostarp saistībā ar Nākotnes samitu un 4. starptautisko konferenci par attīstības finansēšanu, kas notiks Spānijā 2025. gadā.
14. Mērķim jābūt pasaules mēroga centieniem mobilizēt nepieciešamos resursus no visiem avotiem, lai pilnībā un paātrināti īstenotu Programmu 2030. gadam un Parīzes nolīgumu, tostarp palielinātu likviditāti un pēc iespējas labāk izmantotu ierobežoto koncesiju finansējumu. Pastāv kopīgas intereses labāk risināt globālos izaicinājumus un nevienlīdzību un aizsargāt globālos sabiedriskos labumus, lai nodrošinātu, ka nevienai valstij nav jāizvēlas starp nabadzības apkarošanu un cīņu par planētu. Šajā sakarā ES un tās dalībvalstis atbalsta inovatīvu finansēšanas instrumentu, piemēram, klimatnoturības parāda klauzulu, izstrādi visneaizsargātākajām valstīm.
15. ES ir ilglaicīga *SIDS* partnere, kas tās atbalsta IAM sasniegšanā. Jau tagad ES un tās dalībvalstis – kopā kā Eiropas komanda – ir lielākais līdzekļu devējs *SIDS*, 2022. gadā finansējot vairāk nekā 1,2 miljardus EUR divpusējas *OAP* veidā un sniedzot ieguldījumus, kas novirzīti ar daudzpusēju organizāciju starpniecību. Saskaņā ar stratēģiju *Global Gateway* ES un tās dalībvalstis Eiropas komandas pieejā sadarbojas ar *SIDS*, veicot investīcijas digitālajā, vides, klimata un enerģētikas, transporta, veselības, izglītības un pētniecības jomā. ES finansē atsevišķas stratēģiskās pamatiniciatīvas, kas dod labumu *SIDS*, piemēram, Globālo zaļo obligāciju iniciatīvu, “Zaļo un zilo aliansi Klusā okeāna reģionam” un centienus novērst *Sargassum* aļģu savairošanās draudus Karību jūras reģionā. Eiropas Investīciju banka (kopš 2022. gada decembra) finansē *SIDS* 3,47 miljardu EUR apmērā kredītlīniju veidā vietējām kredītiestādēm, lai atbalstītu MVU, finansētu investīcijas infrastruktūrā un enerģētikā, pakalpojumos, veselībā, izglītībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā. ES arī finansē 35 miljardu EUR atbalsta programmu Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna *SIDS* un piekrastes valstīm, tostarp programmu *Biospace* Karību jūras reģionā, programmu *Bioscape* Klusā okeāna reģionā, un atbalstu kritiski svarīgo ekosistēmu partnerības fondam Indijas okeāna rietumu daļā.

16. Humanitārās katastrofu sagatavotības programmas ietvaros ES jau trīs desmitgades ir atbalstījusi valstu iestāžu un vietējo kopienu spēju stiprināšanu, lai prognozētu dabas katastrofas, kurām īpaši pakļautas *SIDS*, reaģētu uz tām un atgūtos no to sekām. Sadarbība šajā jomā tiks pastiprināta, noslēdzot saprašanās memorandu par katastrofu riska pārvaldību starp ES un Latīņameriku un Karību jūras reģionu, kas tiks parakstīts 2024. gadā, un uzsākot virkni ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu dialogu par sagatavotību katastrofām. ES atgādina, cik svarīgi ir atbalstīt ANO ģenerālsekretāra aicinājumu attiecībā uz iniciatīvu “Agrīnā brīdināšana visiem”, jo īpaši, novēršot būtiskus datu trūkumus par *SIDS* meteoroloģiskajiem un klimata novērojumiem, nodrošinot, ka brīdinājumi atbilst vietējām vajadzībām, un izplatot tos vietējiem iedzīvotājiem.
17. Turklāt ES, izmantojot *Global Gateway*, strādā pie tā, lai piesaistītu un stimulētu privātā sektora investīcijas *SIDS*. Privātā sektora investīciju spēju piesaistīšana ir stratēģiska prioritāte, ko īsteno, uzlabojot uzņēmējdarbības vidi un investīciju vidi, likvidējot tehniskos tirdzniecības šķēršļus, nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus un izmantojot finanšu rīkus, lai piesaistītu līdzekļus. Ar šo rīcības satvaru Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai plus (EFIA+) ar attīstības finansēšanas iestāžu starpniecību sniedz garantijas privātā sektora investoriem.

18. Jaunais partnerības nolīgums starp ES un tās dalībvalstīm un Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizācijas (*OACPS*) dalībvalstīm tika parakstīts 2023. gada novembrī. Šis nolīgums ir īpaši relevants *SIDS*, jo tās gandrīz visas ir *OACPS* dalībvalstis. Tajā ir noteikti vērienīgi mērķi ES un *OACPS* sadarbībai attiecībā uz tādiem svarīgiem kopīgiem principiem kā cilvēktiesības, demokrātija, miers un drošība, cilvēka un sabiedrības attīstība, klimata pārmaiņas un vide, migrācija un mobilitāte. Attiecībā uz *SIDS* partnerības nolīgums piedāvā satvaru, lai partnerības garā kopā ar ES un pasaules mērogā ietekmētu un virzītu globālas iniciatīvas un izmantotu un panāktu vienprātību par jautājumiem, kas tām ir viskritiskākie. Trīs jaunie reģionālie protokoli, kas ir daļa no partnerības nolīguma, atvieglos viedokļu apmaiņu un sadarbību, kas ir pielāgota katra reģiona vajadzībām un dinamikai. Šī jaunā pieeja ļauj īstenot ciešāku sadarbību starp visiem reģioniem tādos *SIDS* svarīgos jautājumos kā klimata pārmaiņas, vides aizsardzība un okeānu pārvaldība. Ekonomisko partnerattiecību nolīgumi (EPN), ko ES ir parakstījusi ar partneriem, ir uzrādījuši pozitīvu ietekmi uz attiecīgo valstu ekonomiku. No 33 *OACPS* valstīm, kurām ir EPN ar ES, 21 ir *SIDS*. ES sveic Niui, Tongu un Tuvalu, kuras gatavojas pabeigt pievienošanās procesu, ES un Klusā okeāna valstu EPN. ES cer izveidot visaptverošas un savstarpēji izdevīgas attiecības ar *SIDS* papildus pašreizējai sadarbībai. ES strādās, lai veicinātu sadarbību starp *SIDS* un citām salām, jo īpaši ar ES tālākajiem reģioniem un aizjūras zemēm un teritorijām, ar kurām tām ir dažas kopīgas iezīmes.
19. Raugoties nākotnē, ES veidos partnerību ar *SIDS*, izmantojot sadarbību un dialogu, tostarp par globāliem izaicinājumiem, tehnisko palīdzību un atbalstu spēju veidošanai, pamatojoties uz 2023. gada IAM samitā un *SIDS4* panāktajām vienošanām, lai 2024. gada septembrī nodrošinātu sekmīgu Nākotnes samitu un iepazīstinātu ar rezultātiem 4. konferencē par attīstības finansēšanu.

20. ES gaida *SIDS4* konferenci un nākamo *SIDS* rīcības programmu, kurā jēgpilni iesaistīsies visas attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp pilsoniskā sabiedrība, privātais sektors, akadēmiskās aprindas un jaunieši. Mēs esam gatavi sniegt ieguldījumu rīcības programmas īstenošanā, sadarbojoties tādās prioritārās jomās kā klimata pārmaiņas, enerģētika un vide, zilā un zaļā ekonomika, *SIDS* iekļaušana pasaules tirgos, oficiālā attīstības palīdzība, vieglāka piekļuve klimata, attīstības un pielāgošanās finansējumam un investīcijām.
